

Az ötnapos munkahét tapasztalatai Szegeden

Nagy vívmányunk az ötnapos munkahét. A dolgozó emberek — főleg a nehézfizikai munkát végzők — álmát váltotta valóra az a párt- és kormányintézkedés, amely hetente két pihenőnapot tesz lehetővé. A mai fiatalság talán kevésbé érzi és érti ennek jelentőségét, az idősebb generáció azonban megelégedéssel, sőt, örömmel fogadta. Aki a felkészülés előtt éhbéért robotolt napi 10–16 órá, az ma a szocialista iparban és a termelőszövetkezetekben szinte felényi munkaidővel is szépen boldogul, úgy gondol vissza a múlt időkre, mint lidércnyomásra. Szocialista rendünk fő törekvése az életkörülmények szüntelen javítása, s ettől nem tántoríthatnak el olyan elhamarkodott vélemények, hogy az intézkedéssel elégedetlenség okoztunk. Egyes embereknek talán igen, a társadalom egészének azonban semmiképp.

Tavaly nyáron kezdtünk áttérni az ötnapos munkahétre, s jelenleg a foglalkoztatottak 75 százaléka dolgozik az új rend szerint hazánkban. Szegeden 1981 második felében kilenc gazdasági egységben 13 ezer dolgozó érintett a 40, illetve a 42 órás heti beosztás, ma pedig mintegy 73 ezren dolgoznak így.

Természetes, hogy az áttérést meg kellett szervezni, elő kellett készíteni. Ennek feltételeiről mindenütt idejében gondoskodtak, terveket készítettek. Ezeket az üzemi demokrácia fórumain megvitatták, s amennyire lehetséges volt, figyelembe vették az emberek véleményét. Az előkészítéssel kiemelten foglalkoztak a pártiszervezetek, segítettek a gazdaságvezetést a népgazdasági és az egyéni érdekek egyeztetésében. A munkarendek kialakítása a sokretű tevékenység miatt igen változatos. A 42 órás munkarendnél általánosan érvényesül a napi munkaidő meghosszabbítása: hét-főtől csütörtökig kilenc, pénteken nyolc és fél óra. Az adminisztrációs területen több helyütt alkalmazták a rugalmas időbeosztást. Az építőiparban téli és nyári munkarendet alakítottak ki: negyven, illetve 44 órát dolgoznak rövidített hetenként. Tagadhatatlan, az áttérés mintegy hatszázalékos munkaidő-kiesés jár. Ezt az üzemek, intézmények vezetősége elsősorban szervezéssel, átcsoportosítással, normakarbantartással, műszaki fejlesztéssel, munkafegyel-

met javító intézkedésekkel igyekszik ellensúlyozni. Ennek eredménye, hogy nem csökkent a termelés színvonal. Minden vállalatnál úgy növelték az alapbéréket, hogy a keresetek megmaradtak. Legtöbb helyen tudomásul vették, hogy a létszám növelésére alig van lehetőség, a textilművekben, az ÉLKER-nél, az SZKV-nál, az egészségügyben azonban nagy gondot okoz a létszámbővítés.

A lakosságot állandóan foglalkoztatja, hogyan és milyen időközönként közlekednek a villamosok, a buszok és a trolik. Eleinte előfordultak késések, járatkimaradások a munkába, vagy hazafelé igyekvők bosszúságára, ezek azonban lassan megszűnnek. Egyes időpontokban azonban még alig enyhült a zsúfoltság. Gond, hogy a meghirdetett és bevezetett lépcsőzetes munkakezdéstől egyik-másik vállalat önkényesen eltér, s ez — főleg a nyugati iparkörzetben — zavart okoz az egész útvonalon. Most utas-számplálással főlmérik, hol adódnak problémák, s a tényleges helyzet ismeretében menetrend-módosításokra is sor kerül.

Nem egyenletes a vállalatok és szövetkezetek áruszállítása a hét minden napján. Eleinte nagy a zsúfoltság, pénteken kora délutántól azonban alig látni szállító járműveket. Jó lenne javítani ezen a helyzeten, ezért a Volán hét végére kedvezményt nyújt a lakosságna a bontott építési anyagok szállításához, költözködéshez, különféle fuvarozásokhoz. A kereskedelmi egységek — szombat kivétellel — egész héten tovább tartanak nyitva, kár, hogy a lakosság nem használja ki eléggé az esti, nyitott nyitvatartást. A szolgáltatóvállalatok gondoskodnak a szombati ellátásról. Változatlan a háztartási készülékek javítása iránti igény, kivéve a Patyola-

tot, ahol minimálisra csökkent a forgalom. Viszonylag zökkenőmentes volt az áttérés a járóbeteg-ellátásnál. A körzetekben a hét első öt napján négyről öt órára nőtt a rendelési idő, a kijelölt orvosi rendelőkben szombaton is ellátják a betegeket. A kórházak, klinikák ügyeleti rendszere nem változott. Köznapiakon nyitvatartással üzemelnek a gyógyszerárak, közülük négy szombaton is nyitva tart 14 óráig. A Dugonics téri állandó ügyelet tart.

Február 1-től ötnapos munkahét szerint dolgoznak a bölcsődék, mintegy 80 százalékos napi 12 órában. A nyitási és zárási időpontokat a szülők kérését figyelembe véve határozták meg. A szombati gyermekfelügyeletet eddig kevesen igényelték. Jelenleg öt iskolában kísérletképpen oktatnak heti öt napon, úgy alakítva az órarendeket, hogy egyenletes legyen a tanulók és a nevelők terhelése. Nyugtalanító okoz, hogy az ötnapos munkahét széles körű bevezetéséhez kevés a központi intézkedés.

Összegezve a tapasztalatokat: az ötnapos munkahétre áttérés — a kezdeti nehézségek ellenére — kedvező hangulatot váltott ki a lakosság körében. A dolgozó emberek elégedetten fogadták a megnövekedett szabad időt, főként ott, ahol 40 óra munkaidő. Nem ilyen egyértelmű az öröm a kereskedelemben, az egészségre ártalmas munkakörülmények, az adminisztrációban, ahol a munkaközi szünetet pluszként le kell dolgozni. Mivel az átfogó értékeléshez kevés az eddig eltelt idő, indokolt, hogy a pártiszervezetek a maguk területén időnként mérjék föl a helyzetet, és jelezzék, hol, milyen intézkedések szükségesek. Ahol ezután térnek át az ötnapos munkahétre, ott hasznosítsák az eddigi jó tapasztalatokat.

Turizmus

A Balaton környékén és a Bakony vidékén most kétségű fel a tavaszi kirándulói éntényre. Több mint 1700 kilométer jelzett utat útterveztek be a turisták. Az idén újabb szakaszokon újítják fel a jelzéseket. Az új táblákkal együtt már több mint 300 szöveges útmutató tájékoztatja a ki-

rándulókat. A várak, emlékek és természeti ritkaságok közelében több nyelvrándulói éntényre. Több mint 1700 kilométer jelzett utat útterveztek be a turisták. Az idén újabb szakaszokon újítják fel a jelzéseket. Az új táblákkal együtt már több mint 300 szöveges útmutató tájékoztatja a ki-

záló alá a fiatalokat: Hozzájuk szólunk, akik hűk maradtak a szocializmus ügyéhez, a kommunisták pártjához, akik a párt vezetésével harcra gyülekeztek az ellenforradalom ellen. A szocialista Magyarország felépítéséért, akik készek vagytok segíteni pártunknak a proletárdiktatúra erősítésében, hogy hazánkban többé soha senki ne emelhesse kezét a szocialista vívmányainkra, a munkáshatalomra.

VÁLASZT ADOTT a felhívás arra is, hogy miif vállal a KISZ a múltból, milyen hagyományok örökösének tekint magát. Már a megalakulás időpontja sem véletlen volt. Jelképezte, hogy az újjáalakult ifjúsági szövetség, a KISZ, forradalmi hagyományaink örököse és folytatója kíván lenni. Örököse mindama forradalmi hagyományoknak, ami a magyar nép történetében haladó és előremutató volt. Az alakuló ülésen mondott beszédben hangsúlyozta Komócsin Zoltán, hogy a KISZ a párt tömegszervezete, hogy tagjainak mindenütt ott kell lenniük, ahol fiatalok élnek, tanulnak, dolgoznak és szórakoznak.

Elsőként Csongrád megyében is a munkásfiatalok választották a felhívásra. 1957 márciusában elsőként alakult meg a KISZ-szervezet a Szegedi Ruhagyárban, a textilművekben, az újszegedi szövőgyárban, a gyufagyárban, majd a tudományegyetemen. Makón 1957. március 8-án a munkás-, paraszt- és tanulófiatalok együttes ülésen foglaltak állást a KISZ létrehozása mellett.

Most, a visszaemlékezés kapcsán, felelősséggel, nyugodt szívvel mondhatjuk: a túrelmes szervező-, nevelőmunka, a nehézségek elhárítása megyénkben is elismerésre méltó eredményeket hozott. Ezt jelzi az is, hogy az újonnan alkult ifjúkommunista közösségekben az elmúlt negyedszázad alatt a fiatalok tíz- és tizezrei for-

málódtak kommunistává, társadalmunk elkötelezett, értékes építőivé.

AZ ÜZEMI KISZ-alapszervezetek tagjai a megalakulást követő időszakban jelentős népgazdasági haszonnal járó versenymozgalmat bontakoztattak ki. A közösségekben a szervezők figyelmüket a mezőgazdaság szocialista szektorára irányították, s ezzel párhuzamosan eredményes munkát fejtettek ki a tanyai fiatalság körében is. A politikai és szervezőmunka legösszettebbnek a tanintézési KISZ-szervezetekben bizonyult. A fontos feladatok között szerepelt ebben az időszakban az ifjúsági és gyermekszervezetek közötti kapcsolat erősítése. Már az első időszakban jó együttműködés alakult ki a KISZ és az úttörőmozgalom szervezetei között.

Az ifjúsági szövetség negyedszázados története ékes bizonyítéka annak, hogy helyes úton indult el 1957-ben. Tevékenységében bátran építhetett és épített is mindazokra a tapasztalatokra, amelyek a haladó magyar ifjúsági mozgalmak tevékenysége alapján, részben a két világháború között, az illegális és üldözött idején, másrészt a felszabadulás utáni időszakban felhalmozódtak.

A szövetség útját megyénkben is olyan mérföldkövek, jelentős politikai akciók jelzik, mint az építőtáborigazgató mozgalom, az ifjúság a szocializmusért, a szolidaritás, a kulturális akciók, az ifjúsági versenyek, a tanulmányi és tömegsportmozgalmak. Megyénkből indult el az egyetemi, főiskolai hallgatók akciója. „Tegyük többet a falu közművelődéséért” jelszavával. Sikeres volt a kölabajpári beruházások védnöksége. Megyénkben kap thontht 16 esztendeje minden évben. Mártélyon, az ifjúsági képzőművészeti tábort. Itt született a nagy jelentőségű és országos vissz-

Fock Jenő és Somogyi Sándor köszöntése

Fock Jenő, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, nyugalmazott miniszterelnököt, a munkásmozgalom régi harcóságát párttagsága 50. évfordulójára alkalmából szedán Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára köszöntötte és átadta a Központi Bizottság emléklapját. Jelen volt Havasi Ferenc, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára.

Somogyi Sándort, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, a budapesti pártbizottság titkárát, a munkásmozgalom régi harcóságát párttagsága 40. évfordulójára alkalmából tegnap Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára köszöntötte, és átadta a Központi Bizottság emléklapját. Jelen volt Baranyai Tibor, az MSZMP KB osztályvezetője. (MTI)

Együttműködési szerződés

Újabb két és fél millió rubel értékű szerződést kötött a Budapesti NDK-beli partnereivel különböző adatszolgáltatási berendezések és telefonközpontokhoz szükséges alkatrészek 1982–83. évi szállítására.

A magyar híradástechnikai ipar eddig hat crossbar-rendszerű telefonközpontot szállított az NDK-ba.

Rövidebb menetidő Vasútvonal felújítása

Befejeződött a Szeged-Békéscsaba közötti csaknem 100 kilométeres vasútvonal együttesen egymillió forint beruházást igénylő felújítása, korszerűsítése. Az utóbbi években lefektetett, nagyobb teherbírási sínekkel a korábbi 18-ról húsz tonnára növelhető a tengelynyomás, ugyanakkor a tehervonatok sebességét 50-ről 60 kilométerre, a gyorsvonatokat pedig 60-ról 80 kilométerre növelhetik. Ennek megfelelően a korábbi-

nál kétszer nagyobb teljesítményű, vagyis 1000 lóerős Diesel-mozdonyok vontatják a személyvonatokat. A két dél-alföldi megveszékhely közelebb került egymáshoz, hiszen a gyorsvonatok 40 perccel hamarabb megtehetik a két város közötti utat. A teherszállítást tekintve nagy nyereség, hogy a Zárlányból Jugoszláviába irányuló átmenő forgalom is lerövidült azzal, hogy a tehervonatok Békéscsaba felé kikerültek a nagyforgalmú szolnoki pályaudvart.

Kenderáztatás — új módszerrel

A hideg tavaszi időjárás ellenére országszerte megkezdődött a kenderfeldolgozásának első szakasza, az áztatás. A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat nyolc kendergyárban felhalmozódott háznagyságú kazlakat mindenütt megbotolták, majd az óriási kékvetek folyamatosan a termálvízzel töltött betonmedencékbe rakják, hogy az áztatással a termelékenység növelését, a víztakarékosságot és a környezet védelmét szolgálja az a Szovjetunióból átvett áztatási módszert, amelyet a vállalat nagylaki kender-

gyárban alkalmaznak. Ennek lényege, hogy keringtető szivattyúkkal pótlvegőtt a víz az áztatóvízbe, s ezzel elősegítik a kévéken lévő szennyeződések, szerves anyagok elbomlását. Így a víz nem kell a következő áztatáshoz kicserélni, s egyben a kender elemi szálakra bomlását segítő baktériumokat nem kell minden újabb áztatásnál elszaporítani. Az áztatási idő lerövidül, s a kendergyár nem szennyezi a Maros vizét. A módszert a vállalat más gyáraiban is bevezetik.

Mezőgazdasági beruházások

A mezőgazdaságban továbbra is élénk a beruházási kedv. A MEM összesítése szerint az új létesítmények kialakítására, illetve rekonstrukciós fejlesztésre, bővítésre egyaránt hajlandóságot mutatnak a nagyüzemek.

A tervező vállalatok által szállított műszaki dokumentációk kiviteli értéke tavaly elérte a 7 milliárd; a saját tervezésűek pedig az 1,4 milliárd forintot. Az építkezések nagyságrendjéből arra lehet következtetni, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek a nehezebb gazdasági feltételek ellenére — vagy éppen ezért is — lendületes korszerűsítéseket, fejlesztéseket irányoznak elő a továbbiakban is. A viszonylag előnyösen ér-

tékesíthető állati termékek kibocsátásának növelését jelzi előre, hogy a sertéshizlalás létesítményei iránt megdőnt az érdeklődés. 50 százalékkal nagyobb értékű beruházásokat terveztek tavaly, mint egy évvel korábban. A létesítményekben — természetesen, amikor azok már tető alá kerülnek — 125 ezer állatot lehet elhelyezni. A kiviteli tervdokumentációk alapján 30 százalékkal több tehenészeti létesítményt emelhetnek; összesen 16 ezer szarvasmarhát tarthatnak majd ezek az istállóokban. A gazdaságok érdeklődését minden bizonnyal az is felkeltette, hogy az Agrober egész sor olcsón kivitelezhető értékű létesítményt tervezett. Hat évvel ezelőtt még át-

lagosan 80–90 ezer forint volt egy-egy tehenérfőhely költsége, s hasonló létesítményeket a jelenlegi árak mellett már csak 100–120 ezer forintért lehetne kialakítani, ám a mostani ajánlatok nem haladták meg a 40–60 ezer forintot, noha a létesítmények műszaki értéke vagy használhatósága semmit sem csökkent. A sertéstartás létesítményeinek — egy állatra számított — beruházási költsége a korábbi 25–28 ezer forintól 16–18 ezerre mérséklődött, s ez az olcsóbbodás szinte kínálja az üzemeknek a megvalósítás lehetőségét.

A rekonstrukciók, amelyek általában kisebb az építési igényük, ennél fogva a jelenlegi beruházási arányok között előnyösebbnek látszanak, szintén előtérbe kerültek. Összesen kétegytízmillió forint értékű rekonstrukció teljes tervegyarab készült el, mintegy bevezetve a megvalósítást. A felújított, korszerűsített és bővített létesítményekben 40 ezer sertést és 3 ezer tehenet tarthatnak.

Hosszú évek után újra napirendre kerültek a baromfitartás létesítményei; a kiviteli tervek alapján 400 millió forint építési és gépészeti beruházást valósíthatnak meg.

A terménytárolókat szintén szívesen építik az üzemek, felével több tervet készítettek az AGROBER-rel és más tervező-beruházó vállalatokkal, mint egy évvel korábban.

Az elmúlt évek fellendülése nyomán viszont visszaesések is mutatkoznak egyes ágazatokban. A juhászati létesítmények tervei alig rendelkeznek az üzemek, és a gazdasági belső utak kialakításához szükséges dokumentációkból is csak néhányra volt szükség. Váloztalanul nincs érdeklődés az öntözési létesítmények fejlesztése iránt, és megtorpanás mutatkozik a kertészeti tervezéseknél, beruházásoknál is. (MTI)

Gyárfás Mihály